

4) Військовослужбовці з низьким рівнем сформованості професійної мотивації (10,7%): необґрунтований та неадекватний професійний вибір, неаргументована мотивація; відсутні професійні плани; навчальна мотивація ситуативна.

Висновки. Аналіз результатів констатувального етапу експериментального дослідження засвідчив, що стихійний розвиток професійної мотивації не відповідає вимогам до підготовки військовослужбовця, не забезпечує мотивацію військових до служби у ЗСУ.

Перспективи подальших досліджень. Не всі фактори однаковою мірою впливають на якість розвитку професійної мотивації. Проблема формування професійної мотивації військовослужбовця має вирішуватись не окремими методами, прийомами та засобами, а комплексно. У зв'язку з цим виникає потреба в теоретичному обґрунтуванні педагогічних умов формування професійної мотивації у військовослужбовців.

Список використаної літератури:

1. Абсалямова Я. В. Мотивація викладача іноземних мов технічного ВНЗ до професійної самореалізації / Я. В. Абсалямова // Рідна школа. – К.: Гнозис, 2012. – № 12. – с. 23-26.

2. Матеюк О.А. Професійний психологічний вплив військового керівника на підлеглих в особливих умовах діяльності: [монографія/ /О. А. Матеюк. – Хмельницький: Вид-во Нац. акад. Державної прикордонної служби України ім. Б.Хмельницького, 2006. – 347с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЯ ДІТЕЙ ДО УМОВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

УДК 373.2.015.3:159.922.7-053.4

Контранчук Марія Михайлівна,
*студент спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Одна з найважливіших задач, яка постає перед психологом в дошкільних навчальних закладах, пов'язана з адаптацією до умов дошкільного навчального закладу. Діти починають відвідувати дитячий навчальний заклад у різному віці, одним ще немає двох років, а іншим вже є три роки. Для того, щоб адаптація проходила безболісно, малюка потрібно готувати заздалегідь. Актуальність дослідження визначається недостатньою розробкою проблематики процесу

адаптації дітей молодшого дошкільного віку, до умов дошкільного навчального закладу, соціальним запросом ефективних психолого-педагогічних методів, для оптимізації умов процесу адаптації.

Проблема адаптації дітей до навчального закладу залишається актуальною для багатьох учених, педагогів, науковців (О. Бейлах, Н. Ватутіна, Х. Ясінська, Н. Чуб, О. Науменко, Н. Найдюк, В. Новікова, Л. Стреж).

Мета наукової публікації полягає в розкритті ефективності психолого-педагогічних умов та методик, спрямованих на адаптацію дітей до умов дошкільного навчального закладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. На основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літра туті встановлено, що адаптація - це пристосування організму до нової ситуації, а для дитини дитячий садок, безперечно, є таким, ще незнайомим місцем, з іншим оточенням і іншими стосунками. Актуальність роботи визначена тим, що адаптаційний період - важке випробування для малюків дошкільнят : зі знайомого дитячого середовища він виявляється в нових для нього умовах, що неминуче тягне видозміну поведінки дитини, порушення сну і апетиту (Белкіна В. Н.,2006)

Нова ситуація для малюка з'являється у вигляді нервово-психічної напруги, стресу. У перші дні перебування в дитячому саду, у усіх дітей виявляються сильно виражені негативні емоції: пхикання, плач, крики. Значно проявляються і дитячі страхи, на тлі загального стресового стану з'являється гнів, злість, що вириваються назовні. Тому, зранку малюки не дають себе роздягнути, закочують істерики, часто можуть бити, кусати, дряпати дорослих. Тому, найважливіше завдання колективу дошкільного навчального закладу (ДНЗ) в період адаптації - створення максимуму умов для "безболісного" звикання до умов, нової ситуації розвитку, новим людям і видам діяльності.

Психологи виділяють три фази в адаптаційному процесі: (Божович Л. М.,2002)

1. Гостра фаза. Вона супроводжується різними коливаннями соматичного стану і психічного статусу дитини, це веде до пониження ваги, різних захворювань, застуди, порушення режиму сну, зміни харчової поведінки, регресу в мовному розвитку (триває в середньому один місяць);

2. Підгостра фаза. Вона характеризується адекватною поведінкою дитини, усі порушення зменшуються і фіксуються лише за окремими показниками (триває 3-5 місяців);

3. Фаза компенсації. Вона полягає в прискоренні темпу розвитку, тому діти долають затримку темпів розвитку до кінця навчального року.

Психолого-педагогічні дослідження дозволили виокремити чинники, які впливають на адаптацію дитини : вік; здоров'я; рівень розвитку; особливості нервової системи; контактність і товарицькість; розвиток предметної і ігрової діяльності; стосунки в сім'ї (Пижнянова Л.,2003). На основі теоретичного аналізу наукової літератури виділено: внутрішній (емоційна задоволеність і комфорт) і зовнішній (адекватність поведінки, виконання вимог середовища). Практика викриває головні причини важкої адаптації до умов ДНЗ : відсутність режиму дня, або режим, який не співпадає з режимом в дитячому саду, своєрідні звички дитини, невміння грати, несформованість гігієнічних навичок, відсутність навичок спілкування з незнайомими людьми (Жердева Е. В.,2007).

Так, за результатами моніторингу адаптації дітей до дитячого саду упродовж декількох років виявлена позитивна динаміка по неадаптованих дітях, їх відсоток стає нижче, тоді як число високоадаптованих знижується. У 2015-2016 н. р. встановлено, що високий рівень адаптації мають 44 чол. (63 %), середній рівень адаптації - 20 чол. (28,5 %), низький рівень адаптації діагностований у 2 чол. (2,5 %); а незавершений рівень адаптації у 4 чол. (6%). У 2017-2018 навч. року встановлено, що високий рівень адаптації мають 17 чол. (38 %), середнього рівня адаптації у 28 чол. (62 %), низький і незавершений рівень адаптації не виявлений ні у кого.

Це свідчить про необхідність завчасно готувати дітей до вступу до дитячої дошкільної установи. Рекомендуємо співробітникам ДНЗ, в першу чергу, наступне:

1. Познайомитися з самою дитиною, з батьками і іншими членами сім'ї. Дізнатися наступну інформацію: які звички є у дитини в процесі вживання їжі, сну, гігієни, звернення до дитини в родині, улюблене заняття дитини, особливості поведінки, які батьки відмічають як позитивні і негативні.

2. Познайомити батьків з дитячим садом, показати групу, ознайомити їх з режимом дня дитячого саду, щоб з'ясувати рівень розузгодження режиму в родині і в дитячому саду.

3. Дати рекомендації по адаптації дитини до нових умов життя в дитячому саду батькам, щоб дитині було простіше адаптуватися. Серед таких рекомендацій можна назвати наступні: в період адаптації не варто порушувати звички дитини, навіть шкідливі, оскільки це ускладнить адаптацію; треба дотримуватися режиму дня максимально наближений до режиму в дитячому саду; треба залучати дитину до підготовки до дитячого саду, говорити про нього, купувати спільно речі; перед першим відвідуванням ДНЗ треба обговорити з малюком, куди він йде, і відповісти

на усі виниклі у нього питання; рекомендується укорочений день і перші декілька днів (1-3 тижні) краще рекомендувати, щоб батьки були присутніми з дитиною в групі, на прогулянці були разом, оскільки з мамою дитина почуває себе упевнено і спокійно; треба показати і говорити, що дитина дорога і улюблена; ввічливе звернення батьків до співробітників дитячого саду налаштує дитину до спілкування з ними.

4. Уточнювати правила в спілкуванні з батьками: дитячий сад - це відкрита система, у будь-який час батьки можуть прийти в групу і знаходитися там з дитиною; батьки можуть забрати дитину в сприятливий для них час, подзвонити і так далі.

5. Показувати радість і турботу при приході дитини в групу дитячого саду.

6. Забезпечувати постійність складу вихователів на період прийому і на увесь період знаходження дітей в дитячому саду. В період адаптації і після нього твердо забороняється переводити дітей в інші групи.

7. Забезпечити на період адаптації, по можливості, ощадний режим.

8. Забезпечувати наближений режим дитячого саду до домашнього режиму.

9. Пам'ятати про те, що дитина повинна отримувати задоволення від спілкування з дорослими і однолітками.

10. Обговорювати якість адаптації кожної дитини з оцінкою ступеня її тяжкості на педрадах або медико-педагогічних радах.

Таким чином, цілеспрямована підготовка батьків і вихователів дає свої позитивні результати і навіть при важкій адаптації пом'якшує його звикання до нових умов. Сім'ї дитини теж потрібно деякий час для того, щоб пристосуватися до нових життєвих обставин. Щоб уникнути цих ускладнень і забезпечити оптимальну течію адаптації, потрібний поступовий перехід дитини з сім'ї в ДНЗ.

Перспективи подальших досліджень. Розробити програму адаптації дітей до умов ДНЗ.

Список використаної літератури:

1. Белкина, В.Н. Адаптація дітей раннього віку до умов ДООУ / В.Н. Белкина, Л.В. Белкин. - Вороніж: Учитель, 2006. - 236 с.
2. Божович, Л.Н. Особа і її формування в дитячому віці / Л.Н. Божович. - М.: Проспект, 2002. - 414 с.
3. Волошина, Л.Д. Сучасна виховна система дитячого саду / Л.Д. Волошина, Л.И. Кокунько // Дошкільне виховання. - 2004. - № 3. - С. 12-17.

4. Жердева, Е.В. Діти раннього віку в дитячому саду (вікові особливості, адаптація, сценарії дня) / Е.В. Жердеева. - Ростов н/Д : Фенікс, 2007. - 192 с.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ З ГІПЕРАКТИВНОЮ ПОВЕДІНКОЮ ДО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДІ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

УДК 159.922.762

Котруца Наталія Володимирівна,
*студентка спеціальності 053 «Психологія»,
КВНЗ «Вінницька академія неперервної освіти»*

Актуальність дослідження. Основне завдання сучасної школи полягає в організації ефективної навчальної діяльності дітей. У початковій ланці закладається фундамент системи знань, формуються розумові та практичні операції, дії та навички, без яких неможливе подальше навчання та практична діяльність (Платаш, Л., 2013).

Готовність до навчання проявляється як на фізіологічному, так і психологічному рівнях, включаючи соціальну та особистісну готовність дитини, тобто адаптацію. Ці складові тісно пов'язані між собою, а недоліки у їхньому формуванні позначаються на подальшій успішності у школі та пристосуванні до нових умов.

Проблема адаптації дітей молодшого шкільного віку до школи є достатньо поширеною, оскільки саме вона впливає на успішність навчання, соціалізацію, міжособистісну взаємодію, тощо.

Близько 15–20% дітей, що вступають до школи, мають різні порушення нервово – психічного здоров'я. СДУГ, або синдром дефіциту уваги з гіперактивністю, виступає одним із проявів цих порушень, де основний дефект пов'язаний з недостатністю механізмів уваги та гальмуючого контролю (Платаш, Л., 2013). Тому актуальним є питання про психологічні особливості адаптації дітей зі СДУГ до навчання у школі.

Короткий аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Успішність адаптації дитини до шкільного середовища насамперед залежить від її готовності до школи. Тому у вітчизняній літературі цю проблему досліджували: М. М. Безруких, Л. А. Венгер, В. В. Давидов, С. П. Єфімова, Є. Є. Кравцова, Т. Д. Марцинковська, В. В. Рубцов, Г. А. Цукерман, Д. Б. Ельконін та ін.